

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Etenemissuunnitelma kohti pankkiunionia”

COM(2012) 510 final

ja ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta mainitun asetuksen ja luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o .../... välisen vuorovaikutuksen osalta”

COM(2012) 512 final – 2012/0244 (COD)

(2013/C 11/08)

Yleisesittelijä: **Carlos TRIAS PINTÓ**

Euroopan komissio päätti 12. syyskuuta 2012 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 304 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Etenemissuunnitelma kohti pankkiunionia

COM(2012) 510 final.

Neuvosto päätti 27. syyskuuta 2012 ja Euroopan parlamentti 22. lokakuuta 2012 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta mainitun asetuksen ja luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o .../... välisen vuorovaikutuksen osalta

COM(2012) 512 final – 2012/0244 (COD).

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean työvaliokunta päätti 17. syyskuuta 2012 antaa asian valmistelun ”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus” -erityisjaoston tehtäväksi.

Asian kiireellisyys vuoksi Euroopan talous- ja sosiaalikomitea nimesi 14.–15. marraskuuta 2012 pitämässään 484. täysistunnossa (marraskuun 15. päivän kokouksessa) yleisesittelijäksi Carlos TRIAS PINTÓN ja hyväksyi seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 194 ääntä puolesta ja 15 vastaan 22:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) yhtyy komission näkemykseen siitä, että finanssialan uudistuksia koskeva laaja sääntelyohjelma, jota on toteutettu nyt vireillä olevaan pankkiunionia koskevaan sääntelypakettiin asti, on olennaisen tärkeä, mutta ei riittävä hanke kriisistä selviytymiseksi ja talous- ja rahaliiton vakauttamiseksi ⁽¹⁾, euroa ja EU:n tulevaisuutta kohtaan tunnetun luottamuksen palauttamiseksi sekä talouspoliittisen ohjauksen parantamiseksi ja unionin pankkimarkkinoiden kasvavan pirstaloitumisen estämiseksi. Näin ollen ETSK pitää asianmukaisena toimenpidepakettia, joka on esitetty pankkiunionia koskevassa etenemissuunnitelmassa COM(2012) 510 final ja säädöksissä COM(2012) 511 final ja COM(2012) 512 final, joista viimeksi mainittu on myös tämän lausunnon aihe.

1.2 ETSK on tyytyväinen komission perusteelliseen työhön ja tukee sen kehotusta hyväksyä toimet ennen vuoden 2012 loppua ja valmistella ne huolellisesti ottaen huomioon niiden vaikutukset pankkisektoriin ja jäsenvaltioiden talouksiin. Jäsenvaltioiden hallitusten on tähdättävä korkealle, jotta voidaan **rakentaa enemmän ja paremmin Eurooppaa**. Niiden on siirrettävä joitakin toimivaltuuksia ja tuettava niiden käyttämistä laadukkaassa valvonnassa ja lähentymistä edistäen. Tavoitteena on todellinen, eurooppalainen talouspoliittinen ohjaus, joka on yhteiskunnallisesti hyödyllinen ja taloudellisesti tehokas.

1.3 Näiden toimenpiteiden kiireellisyys ja riittämättömyys johtuvat siitä, että kustannukset ylittävät selvästi ne 4,5 biljoonaa euroa veronmaksajien varoja, jotka on tähän mennessä käytetty pankkien pelastamiseen EU:ssa. Finanssikriisi on aiheuttanut pahimman maailmalaajuisen taantumana sitten 1930-luvun suuren laman, mikä koskee ennen kaikkea euroaluetta, jolla on näin ollen välttämätöntä ja kiireellistä palauttaa luottamus euroon ja sen instituutioiden hallinnointiin. Uudet tiukemmat

⁽¹⁾ Ennen pankkiunionia koskevaa säädöspakettia EU on jo hyväksynyt kahdeksan säädöstä, aloittanut 14 muun osalta yhteispäätösmenettelyn ja ehdottanut yhtä muuta: http://ec.europa.eu/internal_market/finances/policy/map_reform_en.htm.

säännökset tarjoavat turvallisuutta kansalaisille ja markkinoille, vaikka toisaalta voimassa olevien säännösten kyseenalaistaminen, uusien epämääräisyys ja niiden soveltamisen viivästyminen voivat lisätä epävarmuutta. Tämän vuoksi sopeutumiselle asetettujen määräaikaisten on oltava lyhyempiä ja täsmällisempiä euroa tukevilla instituutioissa.

1.4 ETSK vaatii erityisesti, että on päästävä pikaisesti sopimukseen yhteisen valvontamekanismin (YVM) voimaantulosta. Yhdenmukaistamiset on käynnistettävä heti vuodesta 2013 alkaen vahvistamatta kuitenkaan tässä vaiheessa epävarmoja tavoitteita, koska alkuperäinen perustavoitehan on euron pelastaminen huolehtien siitä, että veronmaksajille koituu mahdollisista uudelleenjärjestelyistä tai toiminnan lopettamisesta mahdollisimman vähän kustannuksia. Tämä voidaan toteuttaa siten, että tarjotaan riittävästi varoja ennakoon ja että osakkeenomistajat ja velkojat vastaavat kriisintarkastuksen kustannuksista.

1.5 ETSK panee tyytyväisenä merkille, että Euroopan keskuspankki (EKP) aikoo perustaa heti aluksi valvontaelimen, jotta voidaan välttää mahdolliset eturistiriidat sen rahapolitiikkaan liittyvän toiminnan kanssa.

1.6 ETSK kannattaa sitä, että EKP ottaa vastuun unionin kaikkien, pienimpienkin, pankkien valvonnasta ja valvoo erityisesti rajat ylittävää toimintaa koskevia konsolidoituja tilinpäätöksiä sekä soveltaa niihin yhteistä sääntökirjaa. EKP:lle tulee myös osoittaa tehtävät, toimivaltuudet ja voimavarat, jotka ovat tarpeen pankkien elinkelpoisuutta uhkaavien riskien havaitsemiseksi ja pankkien velvoittamiseksi toteuttamaan tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Kansallisten valvontaviranomaisten tulee osallistua aktiivisesti YVM:in. Niin ikään on perusteltua, että pankit ovat edelleen vastuussa kuluttajansuojasta, vaikka komission ehdotuksessa ei esitetä, miten on ratkaistava EU:n tasolla tapahtuvan vakavaraisuusvalvonnan ja kansallisille viranomaisille myönnettyjen toimivaltuuksien mahdolliset eturistiriidat.

1.7 ETSK kannattaa makrotason vakauteen liittyvien politiikkojen osalta sitä, että Euroopan järjestelmäriskikomitealla (EJRK) ja EKP:llä on keskeisempi rooli integroidumman rahoitusjärjestelmän puitteissa, ja pyytää komissiota määrittämään nykyistä tarkemmin kansallisten viranomaisten ja EKP:n välisen vuorovaikutuksen.

1.8 ETSK suhtautuu myönteisesti ehdotukseen edistää niiden jäsenvaltioiden osallistumista valvontamekanismiin, jotka eivät käytä euroa rahayksikkönään ja jotka soveltavat *opt-in*-lauseketta, euromaille kuuluvia oikeuksia vastaavin oikeuksin ja helpompien ja houkuttelevampien osallistumismenettelyjen kautta Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta noudattaen.

1.9 ETSK katsoo, että on välttämätöntä saada Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) ja EKP:n välille toimiva yhteys, vaikka alkuvaiheessa syntyykin jonkin verran päällekkäisiä toimintoja. Päätöksenteon osalta äänestysääntöjen tarkistusta EPV:tä

koskevaan asetukseen tehtävin muutoksin ja riippumattoman lautakunnan päätöksentekovaltuuksien lisäämistä on analysoitava ja harkittava tarkemmin, jotta YVM:n ulkopuolelle jääneiden jäsenvaltioiden pankkitoimintaa koskevat edut sisämarkkinoilla voidaan pitää tasapainossa (Eurooppa-neuvoston 18. lokakuuta 2012 antamien talous- ja rahaliiton toteuttamista koskevien päätelmien mukaisesti) sekä välttää vaara, että määrävähemmistöt voisivat lamauttaa euroalueen yhdentymisen. On tärkeää välttää rahoituspalvelujen kaksitasoisten markkinoiden syntyminen, minkä vuoksi ETSK tuo esiin tämän kysymyksen.

1.10 Lisäksi EKP:n, EJRK:n ja rahoitussektorin valvonnasta vastaavien uusien eurooppalaisten viranomaisten sekä riippumattoman lautakunnan tulisi saada kansalaisyhteiskuntaa edustavat järjestöt, erityisesti kuluttajajärjestöt ja ammattijärjestöt (2), mukaan toimintaansa ja varjeltava samalla niiden ehdotonta riippumattomuutta, avoimuutta ja kykyä vastustaa poliittisia paineita.

1.11 Luottolaitosten valvonnan siirtämismuutos ja muutokset, jotka on aiheellista tehdä EPV:hen, jonka tulee keskittyä sääntelyn ja teknisten standardien johdonmukaisuuden ja yhdenmukaistamisen varmistamiseen, jotta ne voidaan ulottaa koskemaan koko EU:ta, ovat yhtä tärkeitä kuin pankkeja koskevat tiukemmat valvontavaatimukset (3), yhteistä talletussuojajärjestelmää vahvistavat ja parantavat toimenpiteet (4) ja yhtenäinen kriisinhallinta pankkien pelastamiseen ja toiminnan lopettamiseen tarkoitettujen välineiden avulla (5). Tarkoituksena on vahvistaa Euroopan pankkialaa ja välttää tulevaisuudessa erityisesti ne heijastusvaikutukset, jotka johtuvat investointipankkiasiakkaiden ottamasta suuremmasta riskistä. ETSK kehottaa komissiota asettamaan yhteistä sääntökirjaa koskevat väliaikaiset ja toiminnalliset käytännön tavoitteet.

1.12 Komitea kehottaa komissiota tekemään aikataulua ja yksityiskohtia koskevan ehdotuksen yhteistä kriisintarkastusmekanismia (6) sekä muita merkityksellisiä ja täsmennettäviä välitavoitteita varten, joista esimerkkinä mainittakoon yhteisissä valvontatoimissa ilmenevien mahdollisten kriisitilanteiden hallinta. Tämä antaisi koko pankkiunionille uskottavuutta ja tekisi siitä koko sisämarkkinoiden yhteisen perustan. Täten voitaisiin välttää suhteellisen pienten pankkien kaatumisen aiheuttamat rajat ylittävät järjestelmävahingot tai luottamuspulat, jotka johtavat rajojen yli tapahtuvaan talletuspakoon pankeista ja heikentävät kansallista pankkijärjestelmää. Komitean mielestä kriisintarkastusmekanismi voi myöhemmin ottaa kriisitilanteiden hallinnan koordinointiin liittyviä lisätehtäviä. Valvonnan ja kriisintarkastuksen tulisi kuitenkin kytkeytyä toisiinsa, jotta voidaan välttää tilanteet, joissa jäsenvaltiot joutuvat vastuuseen Euroopan tasolla mahdollisesti tehtävistä pankin toiminnan lopettamista koskevista päätöksistä ja talletusten maksamisesta johtuvista kustannuksista.

(2) Ks. ETSK:n lausunto aiheesta "Miten kansalaisyhteiskunta saadaan osallistumaan rahoitusmarkkinoiden sääntelyyn", EUVL C 143, 22.5.2012, s. 3.

(3) http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/new_proposals_en.htm.

(4) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:068:0003:0007:FI:PDF>.

(5) http://ec.europa.eu/internal_market/bank/crisis_management/index_en.htm.

(6) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/fin/ec/131286.pdf.

1.13 ETSK kehottaa EU:n muita toimielimiä noudattamaan oikeusjärjestyksen eikä vallankäytön pohjalta peruseriaatteita, joihin kaikkien johdetun oikeuden muun säännösten ja yhteisön säännösten on perustuttava. Näiden periaatteiden noudattaminen on ensiarvoisen tärkeää euroalueella, jotta pankkiunionia voidaan tukea finanssivakaunionin pohjalta yhteisen luotonantomenettelyn ja vastasyklisiä budjettivarojen siirtoja varten tarkoitettua menettelyä avulla sellaisten epäsymmetrisen shokkien estämiseksi, joista euromaat ovat yhä enemmän kärsineet viime vuosina. YVM voidaan rahoittaa laitoksilta kannettavilla valvontamaksuilla, ja niistä määrättäessä tulee ottaa huomioon valvottavien laitosten riskiprofiili. ETSK katsoo, että komission tulisi julkaista vihreä tai valkoinen kirja siitä, miten pankkiunioni voidaan rahoittaa yhdenmukaisesti. Näin voitaisiin päättää rahoitus- ja pankkialalta perittävistä erityismaksuista ja veroista, jotka ovat tarpeen mutta joista ei tällä hetkellä vallitse yksimielisyyttä.

1.14 Pankkiunioni on ensimmäinen askel euroalueen ja koko EU:n saamiseksi myönteiselle kehitysuralle, jolla korjataan suunnitteluvirheet ja jolla sisämarkkinoista voi jälleen tulla kilpailukykyiset, mikä on edellytys Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiselle. Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n uusimpien tiedonantojen mukaan tällä tavalla voidaan välttää Basel III -uudistuksesta johtuvaan varjopankkijärjestelmään liitetyvä innovatiivisten rahoitustuotteiden tulva. ETSK kehottaa komissiota kiirehtimään investointi- ja liikepankkeja koskevien uusien mallien esittämistä, koska varjopankkijärjestelmä on monissa maissa merkittävämpi kuin perinteinen säännelty pankkijärjestelmä.

1.15 ETSK suosittaa, että komissio ja muut unionin lainsäätäjät muuttaisivat tämän hankkeen taloudellista ja digitaalista osallisuutta edistäväksi välineeksi. YVM:sta vastaavien viranomaisten on toimittava vastuullisesti ja oltava demokraattisissa valvonnassa, minkä vuoksi niiden on säännöllisesti tai pyynnöstä tehtävä toiminnastaan tiliä Euroopan parlamentille. Tämä lisäisi näiden kysymysten poliittista näkyvyyttä ja unionin toimielinten kannatusta kansalaisten keskuudessa.

1.16 Pankkiunionin vaikutusalueen ei pitäisi rajoittua pelkästään euroalueeseen ja unioniin kokonaisuudessaan, vaan sen yhteistyö- ja kilpailukykytavoitteita pitäisi edistää erityisesti euron ulkopuolisilla vaikutusalueilla ja muualla maailmassa.

2. Taustaa ja johdanto

2.1 Euroopan pankkiviranomainen, joka oli perustettu asetuksella (EU) N:o 1093/2010 Jacques de Larosièren raportin suositusten perusteella aloitti toimintansa 1. tammikuuta 2011. Tavoitteena oli uudistaa valvontaviranomaisten rakenne ja luoda integroitu eurooppalainen järjestelmä, joka koostuu kolmesta viranomaisesta (pankkiviranomaisesta, arvopaperimarkkinaviranomaisesta sekä vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisesta), sekä Euroopan järjestelmäriskikomitea (EJRK).

2.2 Samanaikaisesti vuoden 2010 heinäkuusta lähtien parannettiin kuluttajansuojaa ja vahvistettiin rahoituspalveluja kohtaan tunnettua luottamusta pankkien (MEMO/10/318), sijoituspalveluyritysten (MEMO/10/319) ja vakuutusyritysten (MEMO/10/320) talletussuojajärjestelmillä. Lisäksi komissio ilmoitti 6. kesäkuuta 2012 uusista kriisinhallintatoimenpiteistä tulevien pankkien pelastusoperaatioiden välttämiseksi. Komissio ehdotti edellä mainittua valvontakehystä 4. maaliskuuta 2009 antamassaan tiedonannossa "Elvytys Euroopassa" ja täydensi myöhemmin uuden rakenteen yksityiskohtia Euroopan finanssivalvonnasta 27. toukokuuta 2009 antamassaan tiedonannossa. Molemmat tiedonannot vahvistettiin 19. kesäkuuta 2009 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa, jonka mukaan järjestelmällä olisi parannettava kansallisen valvonnan laatua ja johdonmukaisuutta, tehostettava rajojen yli toimivien ryhmittymien valvontaa ja otettava käyttöön yhteinen sääntökirja, jota sovelletaan kaikkiin rahoituslaitoksiin sisämarkkinoilla. Tällöin korostettiin myös, että uusilla eurooppalaisilla valvontaviranomaisilla on oltava luokituslaitoksia koskevaa toimivaltaa (sitä varten asetusta (EY) N:o 1060/2009 muutettiin asetuksella (EU) N:o 513/2011).

2.3 Tämän suuria ponnisteluja vaatineen sääntelyprosessin huipennukseksi komissio ehdotti tiedonannossaan "Etenemissuunnitelma kohti pankkiunionia", että luodaan koko EU:n kaikkiin pankkeihin ja muihin rahoituslaitoksiin kohdistuvan **yhteisen tiukan vakavaraisuussääntelyn** perusta saattamalla valvonta-, kriisinhallintakehystä ja talletussuojajärjestelmät yhteisen sääntökirjan alaisiksi.

2.4 Tämän vuoksi komissio pyytää sopimaan vuoden 2012 loppuun mennessä **viidestä keskeisestä toimesta**. Niiden joukossa on kolme **säädösehdotusta**, joista **ETSK on jo antanut lausuntonsa tai joita se tarkastelee parhaillaan**: pankkien pääomavaatimusten soveltamisen varmistaminen (CRD4 eli vakavaraisuusdirektiivin 4. tarkistus) ⁽⁷⁾, talletussuojajärjestelmiä koskeva direktiivi ja pankkien elvytystä ja kriisinhallintakehystä koskeva direktiivi. **Kahta muuta tointa ja etenemissuunnitelmaa käsitellään tässä lausunnossa**: uusi asetus, jolla pankkien vakavaraisuusvalvonta siirretään EKP:n tehtäväksi, ja Euroopan valvontaviranomaisen perustamista koskevan asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttaminen. Asetus on tarpeen tämän viranomaisen ja tulevan yhden yhteisen valvontaviranomaisen välisen koordinoinnin parantamiseksi sekä yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvien ja sen ulkopuolelle jääneiden jäsenvaltioiden välisen päätöksenteon tasapainottamiseksi, jotta sisämarkkinoiden yhteneväisyys säilyy. Komissio ilmoittaa tekevänsä ehdotukset yhteisestä kriisinhallintakehystä ja kriisinhallintakehystä välisen koordinoinnista heti kun viisi keskeistä tointa on hyväksytty.

2.5 Etenemissuunnitelma esitetään ajankohtana, jolloin europerusteinen finanssi-integraatiomalli on vuonna 2007 alkaneen kriisiin jälkeen menettänyt tehonsa. Euroopassa nopeasti toteutuneen osake- ja arvopaperimarkkinoiden yhdistymisen myötä aikaansaadut saavutukset vetivät imuunsa pankkialan; enemmän

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/new_proposals_en.htm

tukkumarkkinat (pankkien väliset markkinat, arvopaperistaminen jne.) kuin vähittäismyyntimarkkinat (luotot ja talletukset). Kriisin myötä vähittäismarkkinoihin ovat kuitenkin vaikuttaneet viimeaikaiset tukkumarkkinoiden yhtenäisyyden hajoamiseen ja siitä johtuvaan uudelleen kansallistamiseen liittyvät suuntaukset; tätä kehitystä edistää se, että kansalliset valvontaviranomaiset, kriisintarkkailupuitteet ja talletussuojajärjestelmät ovat yhä luonteeltaan kansallisia⁽⁸⁾. Erityisen nopeaa on luottomarkkinoiden uudelleen kansallistaminen.

2.6 Kriisistä johtuvat sopeutukset ja säästösuunnitelmat ovat olleet paljon suurempia euroalueella niihin liittyvän BKT:n laskun ja työllisyystilanteen heikkenemisen myötä. Niinpä komission puheenjohtaja totesi 23. lokakuuta 2011 Euroopan johtajille, että EU on menettänyt kriisin vuoksi kaksi biljoonaa euroa talouskasvusta vuosina 2007–2010⁽⁹⁾.

2.7 IMF:n mukaan USA ja seitsemän Euroopan maata ovat saaneet vuoden 2010 lopussa takaisin melkein kolmasosan julkisista varoista, jotka on käytetty pankkien pelastamiseen kriisin alkamisen jälkeen (1,8 biljoonaa dollaria 5,2 biljoonasta dollarista). Loput voitaisiin saada lähes kokonaan takaisin seuraavina vuosina verojen tai muiden aloitteiden avulla edellyttäen, että velkakriisiin liittyvän uuden pankkikriisin aiheuttama uusi lama ei estä sitä.

2.8 Etenemissuunnitelmassa asetetaan konkreettiset määrääjat euroalueella toteutettavan valvonnan voimaantulolle⁽¹⁰⁾. Se ei kuitenkaan koske täysimääräisesti yhteistä valvontamekanismeja eikä kriisintarkkailumekanismeja, vaikka komissio pitääkin ensiksi mainittua mekanismeja erittäin tärkeänä tekijänä tilanteen vakauttamisessa ja edellytyksenä EVM:n kautta suoraan tapahtuvalle pankkien pääomittamiselle.

2.9 Pankkiunioniin johtavan prosessin huipennukseksi on nopeutettava ja tehostettava seuraavia aloitteita, jotka komissio on jo käynnistänyt: varjopankkitoimintaa koskeva sääntely (IP/12/253), luottoluokituksen uskottavuuden vahvistaminen (IP/11/1355), hedge-rahastoja koskevien sääntöjen tiukentaminen (IP/09/669), lyhyeksi myynti (IP/10/1126) ja johdannaiset (IP/10/1125) sekä pankkien maksamiin palkkioihin liittyvien vastuuttomien käytäntöjen rajoittaminen (IP/09/1120) ja tilintarkastusta (IP/11/1480) ja kirjanpitoa (IP/11/1238) koskevien sääntöjen uudistaminen. Niin ikään on otettava huomioon ETSK:n suositukset veroparatiisien poistamisesta⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ Ks. Euroopan keskuspankki (EKP), Financial Integration in Europe, huhtikuu 2012 ja Euroopan komissio, European Financial Stability and Integration Report 2011, huhtikuu 2012 ja lisäksi EFSIR 2010, toukokuu 2011.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/barroso_european_council_23_october_2011_fi.pdf.

⁽¹⁰⁾ Koko järjestelmän kannalta merkittävimmät eurooppalaiset pankit 1. heinäkuuta 2013 ja kaikki muut pankit 1. tammikuuta 2014. EKP:n keskitetty valvonta kohdistuu täten euroalueen kaikkiin pankkeihin 1. tammikuuta 2014 alkaen.

⁽¹¹⁾ Ks. ETSK:n lausunto aiheesta "Vero- ja finanssiparatiisit – uhka EU:n sisämarkkinoille", EUVL C 229, 31.7.2012, s. 7.

3. Yleistä

3.1 Kriisin EU:ssa aiheuttamat suorkustannukset⁽¹²⁾ ovat luonneet epätasapainoa ja epäsuhtaa Eurooppaan, minkä vuoksi hyvin tärkeät – ja EU:n perussopimukseen perustuvat – politiikat, kuten raha-, kauppaa-, koheesio- ja kestävyyspolitiikka, ovat menettäneet tehoaan. Sen seurauksena rahoitus- ja pankkimarkkinat ovat pirstaloituneet ja etäännyttäneet Eurooppa 2020 -strategian tavoitteista, joita ovat älykäs, kestävä ja osallistuva kasvu sekä talouspoliittisen ohjauksen parantaminen⁽¹³⁾. Muutamat harvat jäsenvaltiot ovat pystyneet pienentämään korkotaakkaansa, kun taas erityisen paljon finanssi- ja velkakriisistä kärsimään joutuneiden maiden on täytyntä lisätä erittäin paljon korkoihin käytettäviä julkisia menoja ja vähentää julkisen sektorin palkkoja, eläkkeitä, koulutusmenoja ja terveydenhuollon kustannuksia sekä tekniseen ja sosiaaliseen infrastruktuuriin tehtäviä investointeja⁽¹⁴⁾.

3.2 Demokraattisten menettelyjen tarpeellisten parannusten on oltava sopusoinnussa pankkiunionin tavoitteen kanssa, joka on säästäjien ja sijoittajien välisen varojen välittämisen helpottaminen. Tämä on pankkien alkuperäinen tehtävä, johon liittyy toiminnan ja varojen kanavoiminnan tehokkuuden valvonta. Tämä edistää EU:n oikeuden periaatteiden noudattamista ja vaikuttaa kaikkien kansalaisten vapauksiin ja etuihin.

3.3 Vaikka kriisin alusta asti on toteutettu lukuisia toimenpiteitä, jotta rahoituslaitoksia kohtaan tunnettu epäluottamus ei heijastuisi euroalueen maiden julkiseen velkaan, noidankehästä ei ole onnistuttu vielä pääsemään. Jotta rahoituslaitokset voivat jälleen täyttää tehtävänsä toimia välittäjinä talletusten ja investointitoiminnan välillä, talousteoriasa suositetaan turvautumaan luonteeltaan positiivisten ja muiden kuin negatiivisten uudelleenjakomenettelyjen, kuten yhteisten joukkolainamissioiden ja budjettivarojen vastasyklisen siirtojen käyttöön epäsymmetristen shokkien estämiseksi⁽¹⁵⁾.

3.4 IMF:n ja Maailmanpankin uusimpien suositusten mukaisesti avoimuuden edistämiseen ja maailmanlaajuiseen finanssijärjestelmään vaikuttavien riskien vähentämiseen liittyvät tehtävät sopivat ehdottomasti yhteen niiden EU:n pyrkimysten kanssa, jotka koskevat Eurooppa 2020 -strategiassa vahvistettuja taloudellista ja digitaalista osallisuutta ja kuluttajien oikeuksien suojaamista.

3.5 Vahvistetun demokraattisen valvonnan tulisi siis sekä edistää sopimusten ja periaatteiden noudattamista että **sovittaa pankkiunioni yhteen Eurooppa 2020 -strategian kanssa**, koska tämä on ratkaisevan tärkeää unionin poliittisen hankkeen tulevaisuudelle.

⁽¹²⁾ Douglas Elliott, Suzanne Salloy, André Oliveira Santos, *Assessing the Cost of Financial Regulation*, IMF.

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/europe2020/index_fi.htm.

⁽¹⁴⁾ IMF, *Safer Global Financial System Still Under Construction*, Global Financial Stability Report, 2012.

⁽¹⁵⁾ Enderlein ym., *Completing the Euro*, Report of the Tommaso Padoa-Schioppa Group, kesäkuu 2012.

4. Erityistä

4.1 ETSK katsoo, että komission ehdottama **etenemissuunnitelma on asianmukainen panos EU:n talouspoliittiseen ohjaukseen**, ja on yhtä mieltä **kahden uuden säädöksen** tarpeellisuudesta ja **kiireellisyydestä** sekä kannattaa lähiaikoina toteutettavaksi ilmoitettuja toimia, jotka kaikki ovat välttämättömiä euroa kohtaan tunnetun luottamuspuolan voittamiseksi.

4.2 YVM:n ensisijaisena tavoitteena tulee olla pankkilaitosten keskitetyn valvonnan tehostaminen kansallisten viranomaisen nykyisen verkoston toteuttamaan valvontaan verrattuna. Lisäksi sen tulee kytkeä valvonta yhteiseen pankkikriisien ratkaisukanismiin, jotta poliittiset tekijät eivät pääse vaikuttamaan pankin toiminnan lopettamista koskevaan päätökseen.

4.3 Niiden monien syiden joukossa, joiden vuoksi valvonta on sopivinta keskittää EKP:hen, ovat sen verkosto ja riippumattomuus ja se, että se mainitaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa, joten laadukkaana valvonnan aikaansaaminen ei edellytä kyseisen sopimuksen uudistamista.

4.4 ETSK kannattaa sitä, että kansallisilla valvontaviranomaisilla on edelleen direktiivin 2005/60/EY mukaisesti rahanpesun ja terrorismin torjuntaa koskeva toimivalta⁽¹⁶⁾ samoin kuin kolmansien maiden luottolaitosten valvonta. Komitea katsoo kuitenkin, että maat, jotka syystä tai toisesta eivät sovelle tätä direktiiviä tunnollisesti, tulisi sulkea yhteisen kriisiratkaisukanismin ulkopuolelle. Lisäksi keskitettyä valvontaa koskevan tehtävän helpottamiseksi pitäisi jouduttaa asianomaisten jäsenvaltioiden keskuspankkien perussääntöjen mukauttamista häiriöttömän tietovirran varmistamiseksi.

4.5 Perustettavien uusien elinten osalta on myös otettava käyttöön äänestysjärjestelyt, jotka estävät jäseniä, joilla saattaa olla eturistiriita, äänestämästä. Johtoasemassa olevien henkilöiden riippumattomuutta ja vastuunalaisuutta on vahvistettava seuraamuksilla niille, jotka eivät täytä velvollisuuksiaan, kun otetaan huomioon, että tällaiset laiminlyönnit vahingoittavat pankkeja ja rahoitusjärjestelmän asianmukaista toimintaa sekä taloutta, yrityksiä ja kansalaisia.

4.6 Rahoitusala reagoi uuteen sääntelykehikseen luomalla innovatiivisia tuotteita, joilla kierretään uutta lainsäädäntöä. IMF varoittaa uusimmissa tiedotteissaan rahoitusalan uudesta innovaatioaalosta, joka muistuttaa joissakin tapauksissa nykyisen kriisin aiheuttanutta innovaatioaaltoa, mistä syystä keskitetyn valvonnan kustannuksissa olisi otettava huomioon eri toimijoiden riskiprofiili, jotta ei kuormitettaisi laitoksia, jotka pädätyvät tällaisista käytännöistä.

4.7 Sen vuoksi ETSK varoittaa varjopankkitoiminnan leviämiseen EU:ssa liittyvästä todellisesta riskistä. Tällainen toiminta haittaisi rahoitusalan toimintoja ja olisi EU:n kansalaisuuden periaatteiden sekä niihin liittyvien arvojen ja oikeuksien vastaista.

4.8 Jotta Euroopan uusi pankkiunioni voisi käyttää mahdollisuutensa paremmin hyväksi, sen pitäisi tehdä tiiviimpää yhteistyötä toisten jo olemassa olevien unionien ja liittojen kanssa hyödyntääkseen paremmin tilaisuudet, joita tarjoutuu sen rahoituslaitoksille ja ennen kaikkea niistä globaalistuneimmille. Tämä pätee erityisesti lähimpiin ja jo euroon yhteydessä oleviin tai siitä riippuvaisiin alueisiin (euro on jo suoraan tai välillisesti yli 50 maan rahayksikkö).

Bryssel 15. marraskuuta 2012

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON

⁽¹⁶⁾ Ks. myös ETSK:n lausunnot rahanpesusta: EYVL C 75, 15.3.2000, s. 22 ja EUVL C 267, 27.10.2005, s. 30.